

BEHIA ETA JOAREA

Joasttipik behiak zaintzen zituen Oihanaldeko bazka-lekuau. Abiatu gabe abisatu zuten: "kasu emak: berro baten gibelean, brostek gor-derik, kausi daiteke ohoin bat, giza-tzar bat!"

Behiek joare bedera bazaukaten lepotik dilindan. Alabainan behi ederrenak zaukan joare ederrena.

Arats-alderat gizon batek, bazka-lekuau gaindi iragaitean, erran zion behi-zainari: "Hauxc duk joare superia! Zenbatsu gostaia zukek?"

"Hiru liberako, ihardetsi zuen Joasttipik."- "Sei emaiten ⁽¹⁾ dauzkiat, sa...en badautak." (1)

Joasttipik atseginekin eskuratu zituen sei liberakoak; joarea destokaturik eman zion gizonari. Hunek, egia erran, behiaren ebasteaz bai-zik ez zuen gogorik.

Hori bera gertatu zen.

Joareaz gabeturik, behia abel-tropatik urrundu zen. Ohoink izai-ondo handi baten gibeletik jauzi egin zion, adarretarik lotzen zitzaiola eta bere etxerat jarraik-arazten.

Joasttipi behiaren eskasaz ohartu orduko aita-amen ganat itzuli zen nigarrez eta kondatu zioten gertatu zitzaina.

— "Ez nuen sekulan pentsatuko, zion mutiko gazteak, joarea hain ka-rio pagatuz biligarroak behiaren ohoointza apailatzen zuela!"

Aitaren erasieri ez zaizkien eskastu gatz-biperrak!

Amak aldiz erran zion:

"Haurra, ez hitza behin ere gogoeta egon zergatik zaharrek sortu zuten azindaren joarestatzeko usaia?"

- Ondikoz! diruak liluratu nau: ez nuen ikusten hiru liberakoren irabazteko parada baizik!"

— "Beha, segitu zuen amak, zer gertatzen zaien jaidurek itsuturik da-biltzan pertitolieri. Ez die estimurik usaia xaharentzat: deusetako ez zauzie; bainan esperientziak argituriak aitortzen die gure aintzinoko enhidurak zentzuz asmatuak izan zirela."

(1) UKAN Conf. à dble cplc. (conf. familier) Indicatif Présent

Hire = à toi (Obj sing.) Objet pluriel

Nik dantut = je te l'ai dauzkut = je te les ai

Harek dant = il te l'a dauzkut = il te les a

Guk dantuz = ns te l'avons dauzkigu = ns te les avons

Heiek dantie = ils te l'ont dauzkut = ils te les ont

Hori = à moi . O. Sing. Hori à moi . Obj. pluriel

Hik dantak/n = tu me l'as dauzkutak/n = tu me les as salizen dantuk = tu me le veuls. Emaiten dauzkut = je te les donne

1. Aitamek zer aholka eman zioten joasttipire
2. Aholka horiei jarraiki zena?
3. Zertako ez zen menperatu haueri? gizatokeregi? ustezalegi?

III ADITZ IKASKUNTEA

31. Kausi daiteke
32. Bazaukaten
33. Eman zion
34. Zitzaiola, Zitzaiykien
35. Liluratu nau ..

31 IZAN. Potentiel présent .

Ni uzan maiteke	= je peu × être
Hi -" - haiteke	= tu peux être
Zu -" - zaitezke	= vous pouvez être
Hura -" - daiteke	= il peut être
Gue -" - gaitezke	= nous pouvons être
Zuek -" - zaitezkete	= vous pouvez être
Hek -" - daitezke.	= ils peuvent être

32. EDUKI. Indicatif imparfait

Hura = le, la.	
Nik naukan	= je le tenais
Hik naukan	= tu le tenais
Zuk zinaukan	= vous le teniez
Harek zaukan	= il le tenait
Guk ginaukan	= nous le tenions
Zuek zinaukaten	= vous le teniez
Heiek zaukaten	= ils le tenaient

33. UKAN - Conj. à dble complément

Indicatif Imparfait. Hari = à lui . C.S. C.I.P	
Nik nnon	= je le lui avai
Zuk zimion	= vous le lui avez
Harek zion	= il le lui avait
Guk ginon	= nous le lui avions
Zuek zinoten	= vous le lui aviez
Heiek zioten	= ils le lui avaient.